

Supplement №3 (140) 2023

ISSN 2786-6661eISSN 2786-667X

UDC: 378.6:61:001.891](477.411)(050)

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця

НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕДИЧНИЙ МОЛОДІЖНИЙ ЖУРНАЛ

Видання індексується
в Google Scholar,
Index Copernicus, WorldCat OCLC

ISSN 2786-6661eISSN 2786-667X

Ministry of Health of Ukraine
Bogomolets National Medical University

THEORETICAL AND PRACTICAL
EDITION

UKRAINIAN SCIENTIFIC MEDICAL YOUTH JOURNAL

Journal's indexing:
Google Scholar, Index Copernicus,
WorldCat OCLC

Засновник – Національний медичний університет
імені О.О. Богомольця МОЗ України
Періодичність виходу 4 рази на рік.

Журнал внесено до переліку фахових видань.

Галузі наук: медичні, фармацевтичні.
(наказ МОН України 09.03.2016 №241)

Реєстраційне свідоцтво KB № 17028-5798ПР.

Рекомендовано Вченою Радою НМУ
імені О. О. Богомольця
(протокол №2 від 23.06.2023р.)

Усі права стосовно опублікованих статей
залишено за редакцією.

Відповідальність за добір та викладення фактів
у статтях несуть автори,

а за зміст рекламних матеріалів – рекламодавці.
Передрук можливий за згоди редакції
та з посиланням на джерело.

До друку приймаються наукові матеріали,
які відповідають вимогам до публікації
в даному виданні.

Founder – Bogomolets National Medical University
Ministry of Health of Ukraine

Publication frequency – 4 times a year.

**The Journal is included in the list of professional
publications in Medical
and pharmaceutical Sciences**

(order MES Ukraine 09.03.2016 № 241)

Registration Certificate KB № 17028-5798ПР.

Recommended by the Academic Council
of the Bogomolets National Medical University, Kyiv
(protocol №2 of 23.06.2023)

All rights concerning published articles are reserved
to the editorial board.

Responsibility for selection and presentation
of the facts in the articles is held by authors,
and of the content of advertising material –
by advertisers.

Reprint is possible with consent
of the editorial board and reference.

Research materials accepted
for publishing must meet
the publication requirements of this edition.

ВНУТРІШНЬОМАТКОВА ГОРМОНАЛЬНА СИСТЕМА ЯК ЗАПОРУКА ВИСКОКОЕФЕКТИВНОГО ЛІКУВАННЯ ЕНДОМЕТРІОЗУ

Курочка В.В., Черкашина Д.К., Кіреєва І.В.

Науковий керівник: асистент кафедри, к. мед. н., Курочка Валентина Валеріївна

Кафедра акушерства і гінекології № 3

Завідувач кафедри: д. мед. н., професор, заслужений діяч науки і техніки України Бенюк В.О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

м. Київ, Україна

Вступ: Ендометріоз – це захворювання, що характеризується появою ектопічних вогнищ ендометрію і займає третє місце серед гінекологічних захворювань, уражаючи 10-15% жінок репродуктивного віку. Ендометріоз поширений серед жінок віком 25-45 років і значно погіршує якість життя жінки, супроводжується такими симптомами як хронічний тазовий біль, дисменорея, диспареунія та неплідність.

Радикальним методом лікування ендометріозу є хірургічне висічення вогнища. Однак після хірургічного лікування пацієнтки потребують гормонотерапії для попередження рецидивів і симптоматичних проявів захворювання.

Мета: Визначити переваги та безпечність тривалого застосування внутрішньоматкової системи, що вивільняє левоноргестрел у пацієнток з ендометріозом.

Матеріали і методи: Аналіз літературних джерел за 2018-2023 роки у базі даних PubMed.

Огляд: Головним радикальним методом лікування ендометріозу є хірургічне висічення ендометріоїдної тканини. В переопераційному періоді для зменшення симптоматичних проявів та розмірів вогнища рекомендоване застосування гормональної терапії. Застосуванню внутрішньоматкової системи з левоноргестрелом (ЛНГ ВМС) надають перевагу при резистентності до інших гормональних препаратів; покращення симптомів болю спостерігалось майже у 50% пацієнток через 3 місяці, у 60% пацієнток через 6 місяців і майже у 70% пацієнток наприкінці спостереження через 22 місяці.

Після хірургічного висічення ендометріоїдної тканини пацієнтки потребують тривалої гормональної терапії, що дозволяє попередити розвиток рецидивів і прогресування захворювання. При відсутності підтримуючої гормональної терапії частота рецидивів ендометріозу сягає 50% протягом 5 років після хірургічного втручання.

ЛНГ ВМС рекомендовано призначати в якості другої лінії післяопераційної гормональної терапії при ендометріозі. При такому лікуванні значно зменшується больовий синдром, дисменорея та диспареунія. Порівнюючи з іншими видами гормональної терапії, застосування ЛНГ ВМС має еквівалентну клінічну ефективність. Пацієнтки, які проходили лікування з ЛНГ ВМС мали вищу якість життя порівняно з пацієнтками, які проходили інші види гормональної терапії. Додатковим позитивним ефектом є зниження рівня холестерину ліпопротеїнів низької щільності.

При застосуванні ЛНГ ВМС не спостерігаються системні ефекти, пов'язані гіпоестрогенією. Так, за даними літератури, у пацієнток, які застосовували ВМС з левоноргестрелом більше 5 років такі системні побічні ефекти, як випадіння волосся, акне, головні болі та зменшення щільності кісткової тканини не виникали.

Слід пам'ятати, що негативним ефектом застосування ЛНГ ВМС є вагінальні кровотечі. За даними літератури, частота нерегулярних тривалих вагінальних кровотеч була значно вищою в групі ЛНГ ВМС, ніж у групі аналога гонадотропін-релізинг гормону.

Дослідження показали, що короткотривала гормональна терапія у післяопераційному періоді не має значного ефекту, мінімальний рекомендований строк гормональної терапії складає 18-24 місяці. З цієї точки зору при застосуванні ЛНГ ВМС зберігається більший комплаєнс пацієнтів щодо тривалого лікування. За літературними даними, 91,5% пацієнток знаходились на тривалій (>5 років) гормональній терапії із застосуванням ВМС. Проте, тільки 21,9% пацієнток приймали комбіновані оральні контрацептиви чи дієногест більше 5 років. Головною причиною відмовою від терапії була незручність в щоденному застосуванні препаратів.

Висновки: Застосування внутрішньоматкової системи з левоноргестрелом є ефективним і безпечним методом попередження рецидивів ендометріозу після хірургічного лікування при тривалому застосуванні для пацієнок, які не планують вагітність найближчі роки. Порівнюючи з іншими видами гормональної терапії, застосування ЛНГ ВМС має еквівалентну клінічну ефективність. Дане лікування є більш безпечним через відсутність системних побічних ефектів.

Ключові слова: Endometriosis, Levonorgestrel, Intrauterine Devices, Contraceptive IUDs.

АЛФАВІТНИЙ ЗМІСТ

Antonenko A.M.	9	Дмитришин Б.Я.	69	Рибчук В.О.	83
Bлагаia Anna.....	8	Дмитришин О.А.	69	Рідний С.В.	74
Borysenko A.A.	9	Дмитруха Н.М.	39	Романюк В.П.	83
Dmytryshyn O.	10	Дреженкова І.Л.	86	Россовська М.Є.	73, 81
Huschak T.	10	Друпп Ю.Г.	41	Рублевська Н.І.	103
Jomin Sebastian	9	Дударенко О.Б.	86	Сергета І.В.	85, 86, 106
Khomych O.	11	Завгородня Л.В.	66	Сех М.Я.	46
Kondratiuk Mykola.....	8	Зеленцова С.М.	26	Скалецький Ю.М.	106, 109
Kozak Dmytro	14	Зенкіна В.І.	42, 107	Скочко В.П.	70
Leonov Yu.I.	12	Зіменковський А.Б.	44, 46	Содиль М.В.	69
Marushko Yu.	10, 11	Зінов'єва Т.Ю.	80	Сомов О.І.	80
Nabok A.I.	13	Зінченко Т.О.	107	Стоян Н.В.	86
Nazarenko V.I.	12	Зубленко О.В.	47, 78	Стукалка Д.С.	66
Sodyl M.	10	Іванюта С.О.	49	Сусак К.І.	88
Talabko Yuliia	8	Іовіца Т.В.	69	Суслик З.Б.	71
Vergolyas M.R.	12	Іщенко А.А.	110	Суховерська М.М.	41
Yesipova S.	10	Казмірчук Д.Р.	59	Тисевич Т.В.	86
Zaychenko Ganna	14	Калашченко С.І.	98	Туркіна В.А.	89
Zinchenko Tetyana	8	Кіреєва І.В.	61	Усевич І.А.	81
Алексійчук В.Д.	34	Кіцула Л.М.	92	Майданник І.В.	35
Амріта Гаргі	75	Коваленко О.О.	26	Мартіянова Ю.В.	54
Андрєєва І.А.	103	Ковалюк Т.В.	51	Марушко Ю.В.	69
Андрусишина І.М.	39	Комар В.М.	49, 51	Махнюк В.М.	70
Аністратенко Т.І.	15, 34	Костюк О.В.	104	Махнюк В.В.	70
Бабенко І.Б.	83	Коробкова І.В.	74	Михайлова А.Г.	110
Бабієнко В.В.	17, 19, 20, 22, 23, 24	Коробчанський В.О.	52	Мізюк М.І.	71
Баєва О.В.	26	Коршун М.М.	54	Мельник В.І.	71
Баленко К.В.	80	Коршун О.М.	54	Могильний С.М.	70
Бардов Г.П.	28	Крамарьова Ю.С.	103	Мокієнко А.В.	17, 19, 20, 22, 23, 24
Бенюк В.О.	73	Краснова Л.І.	86	Момот А.А.	73
Бенюк С.В.	94	Крупка Н.О.	56	Морквич А.Р.	35
Биц Я.Ю.	95	Кузьміна І.Ю.	58	Морозова Н.С.	74
Білявський С.М.	110	Кузін І.В.	98	Фабіш А.Д.	98
Бліжнікова С.О.	49, 77	Кузьмінська О.В.	15, 34	Федоренко В.І.	92
Бобко Н.А.	29	Кулагін О.О.	103	Федоренко Ю.В.	91
Бовкун О.А.	69	Курочка В.В.	59, 61, 88	Фурса-Совгира Т.М.	94
Браткова О.Ю.	86	Ласкава Т.Г.	62	Харченко В.Є.	51, 94
Брейдак О.А.	31	Ластовецька Л.Д.	64	Чеботарьова А.С.	95
Брухно Р.П.	106, 109	Леонов Ю.І.	65	Черненко Л.М.	98
Бхарвадж Відуші	64	Літовченко О.Л.	66	Чемерис Н.М.	56
Вавріневич О.П.	28	Лотоцька Л.Б.	67	Чемодурова Н.Є.	89
Ваколюк Л.М.	86	Лукашевич Ю.І.	42	Черкашина Д.К.	61
Варивончик Д.В.	32	Лях С.І.	74	Чумаченко Т.О.	100
Велика Н.В.	15, 34	Назаренко В.І.	65	Шаповалюк О.В.	88
Верголяс М.Р.	65	Науменко О.М.	106	Шараєва М.Л.	101
Веретельник Я.І.	37	Неймарк О.С.	75	Шевченко О.А.	103
Вигівська Л.М.	35, 37	Никонюк Т.Р.	77	Шевчук Т.В.	86
Гаркавий С.І.	54	Олешко В.Ф.	37, 73	Шевяков О.В.	103
Головкова Т.А.	103	Омельчук С.Т.	34	Шилов М.В.	104
Головчак Г.С.	74	Онун Н.М.	103	Шкарбан К.С.	80
Горбачевський Р.В.	54	Парій В.Д.	83	Штепа О.П.	103
Гринзовська А.А.	97	Паустовський Ю.О.	107	Щерба О.А.	62
Гринзовський А.М.	98	Петрусевич Т.В.	47, 78	Щудро С.А.	103
Гутор Т.Г.	44	Платонова А.Г.	80	Яворовський О.П.	106, 107, 109
Диндар О.А.	75	Попов О.О.	74	Яковенко А.О.	62
Діденко І.В.	64	Пучко М.С.	81	Яніцька Л.В.	110
		Райлян М.В.	100	Яцковська Н.Я.	80
		Редчіц М.А.	86		